

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W CZEREMSZE ZA 2025 R.

Wprowadzenie

Pomoc społeczna umożliwia przewyższanie rodzinom trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie niekorzystnym sytuacjom życiowym oraz podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie/ prezydenci miast na poziomie gmin). W szczególności pomoc społeczna polega na:

- pracy socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk stwarzających zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Podobnie jak w latach poprzednich, również w 2025 roku zachodziło wiele zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju, rzutujących na zadania służb pomocy społecznej. Analogicznie jak w latach poprzednich, misją Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze jest efektywne i skuteczne wspieranie mieszkańców gminy Czeremcha. Na bazie wieloletnich doświadczeń w realizacji zadań spoczywających na Ośrodku, kładziono szczególny nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, podnoszenie kompetencji kadry oraz oferowanie mieszkańcom gminy form wsparcia stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby. Ośrodek dołożył wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością sprawnej obsługi klientów pomocy społecznej.

Podstawy działalności oraz struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze działa w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214; zm.: Dz. U. z 2025 r. poz. 718 i poz. 1302 oraz z 2026 r. poz. 203). Ośrodek jest jednostką organizacyjną Gminy Czeremcha realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej. Bezpośredni nadzór i kontrolę nad działalnością Ośrodka sprawuje Wójt Gminy Czeremcha. Nadzór merytoryczny nad wykonaniem zadań własnych i zleconych z zakresu administracji rządowej sprawuje Wojewoda Podlaski. Siedziba Ośrodka znajduje się pod adresem: 17-240 Czeremcha, ul. Duboisa 14. Terenem działania Ośrodka jest obszar Gminy Czeremcha.

Cele i zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze realizuje zadania własne Gminy, oraz zadania zlecone w ramach polityki społecznej państwa. Zadaniem Ośrodka jest udzielanie pomocy w formach dostosowanych do rozpoznanych potrzeb interesariuszy, głównie:

- praca socjalna,
- pomoc w formie usług opiekuńczych dla osób starszych w miejscu ich zamieszkania,
- pomoc finansowa w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych,
- wypłacanie świadczeń i realizacja programów dla rodzin z dziećmi,
- wypłacanie świadczeń z tytułu niepełnosprawności oraz z tytułu opieki nad osobami z niepełnosprawnością,
- realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- wydawanie zaświadczeń o dochodach do programu Czyste Powietrze,
- wypłata dodatków mieszkaniowych,
- dożywianie dzieci i młodzieży,
- wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu roli opiekuńczo-wychowawczej,
- udzielanie pomocy rzeczowej (artykuły spożywcze, artykuły gospodarstwa domowego, odzież),
- obsługa Karty Dużej Rodziny,
- kierowanie do domów pomocy społecznej,
- poradnictwo w sprawach rodzinnych, opiekuńczych, rentowych, emerytalnych,
- aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w tym koordynacja prac społecznie – użytecznych,
- obsługa organizacyjno - techniczna i finansowa Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej,
- realizacja programów i projektów ukierunkowanych na podnoszenie poziomu życia mieszkańców oraz jakości świadczonych na ich rzecz usług.

Celem Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach godności człowieka.

Zgodnie z brzmieniem ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek Pomocy Społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiać im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek ustawowo zobowiązany jest również, do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych. Ośrodek współpracuje w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organami administracji samorządowej, rządowej, organizacjami społecznymi, Kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi. Realizując zadania Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców gminy i osób przebywających na jej terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży,

przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy. Wypełniając swoje zadania Ośrodek kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Rozeznaje i realizuje potrzeby obywateli i potrzeby wskazane przez władze gminy. Realizuje działania wynikające z zapisów strategii rozwiązywania problemów społecznych. Tworzy lub współtworzy programy na rzecz mieszkańców gminy. Prowadzi obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Strukturę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze, na dzień 31 grudnia 2025 r. stanowiły:

- 1) kierownik
- 2) główny księgowy
- 3) podinspektor
- 4) pomoc administracyjna
- 5) specjalista pracy socjalnej
- 6) starszy pracownik socjalny
- 7) opiekunka – 4 osoby (3 osoby zatrudnione w ramach projektu)

Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku posiadają odpowiednie wykształcenie określone w ustawie o pomocy społecznej oraz ustawie o pracownikach samorządowych. Niezbędnym elementem dla procesu standaryzacji usług socjalnych i społecznych jest dbałość o rozwój, proces kształcenia i samokształcenia służb pomocowych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, konferencjach, zapoznanie się ze specjalistyczną literaturą oraz wymiana doświadczeń. W trosce o jakość świadczonych usług, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czeremsze, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach. Kadra uczestniczyła w szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy domowej, świadczeniach rodzinnych i pieczy zastępczej, księgowości, sprawom kadrowym, ochronie danych osobowych i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka.

Zadania realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze w 2025 roku

Realizacja zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej.

Osoba/rodzina ubiegająca się o pomoc zgłasza się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze w miejscu aktualnego zamieszkania. Decyzje o przyznaniu, lub odmowie przyznania świadczeń poprzedza przeprowadzenie przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Udzielenie pomocy w formie pracy socjalnej lub poradnictwa nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

W 2025 roku działalność Ośrodka skoncentrowana była na wspieraniu osób i rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb oraz umożliwieniu im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, minimalizowaniu zjawiska marginalizacji i wykluczenia. System działań obejmował rozmaite instrumenty pomocy finansowej, jak i niefinansowej z zakresu pomocy społecznej, a także między innymi z zakresu świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Ośrodek podejmował wiele

dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia zakresu usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców.

Osobom i rodzinom udzielana jest pomoc ze względu na powody określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. przy jednoczesnym spełnieniu kryterium dochodowego.

Kryterium dochodowe w 2025 r. wynosiło dla osoby w rodzinie – 823 zł, a dla osoby samotnie gospodarującej 1010 zł.

W 2025 r. rzeczywista liczba rodzin w okresie sprawozdawczym objętych pomocą wyniosła - 116, natomiast liczba osób w tych rodzinach - 241. Powodem udzielonej pomocy było między innymi :

- bezrobocie - dla 37 rodzin,
- ubóstwo - dla 21 rodzin,
- niepełnosprawność - dla 17 rodzin,

Należy zaznaczyć, że w środowiskach powyższe przesłanki do udzielenia pomocy często współwystępują z innymi problemami społecznymi i dysfunkcjami.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach. Pozwala także zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym, wspierając ich przy usamodzielnieniu się oraz integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w formie finansowej, rzeczowej oraz w formie usług. System świadczeń pomocy społecznej wspiera finansowo osoby i rodziny o niskich dochodach oraz pozbawione dochodu.

W 2025 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze wpłynęło około 578 podań, wniosków o wsparcie finansowe lub w postaci wyżywienia dzieci w szkołach. Większość z tych wniosków wymagała przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz odebrania oświadczenia majątkowego. Do każdego podania lub wniosku została wydana decyzja administracyjna. Poza wywiadami do podań wpływających do GOPS pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe na wniosek innych Ośrodków, do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzin, do Sądu Rodzinnego oraz Domów Pomocy Społecznej.

W ramach zadań własnych wypłacane są:

1. Zasiłki stałe – przysługują pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód nie przekracza kwoty **1010 zł**, lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **823 zł**. Tą formą pomocy objęto **29** osób, wypłacono **306** świadczeń, na kwotę **334 803,64 zł**.
2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych – tą formą objęto **20** osób, na ten cel wydatkowano **24 404,78 zł**.
3. Zasiłki okresowe - przysługują w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, brak możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego oraz spełniającym kryterium

dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto 73 rodziny, wypłacono 648 świadczeń na kwotę **381 435 zł**.

4. Zasiłki celowe - wydatkowano **16 381,34 zł**, w ramach tych środków korzystało **88** rodzin. Zasiłki dotyczyły zakupu żywności, odzieży, opału, leków, opłacenie energii elektrycznej, sprawienie pogrzebu.

Nasza gmina kontynuuje wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Celem programu jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich.

W ramach tego programu bezpłatnym dożywianiem objęto ogółem **45** uczniów, którzy byli dożywiani w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Czeremsze oraz w szkołach ponadpodstawowych. Koszt realizowanego programu w 2025 r. wyniósł **137 843,36 zł**, w tym środki własne **45 267,76 zł** w wysokości 32,84 % oraz 92 575,60 zł środki z budżetu państwa.

Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze realizował usługi opiekuńcze obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktów z otoczeniem. Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy, a rodzina nie może jej zapewnić.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze przyznając usługi ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia na podstawie posiadanych dokumentów. Zakres przyznanych usług uzależniony jest od stanu zdrowia oraz od sytuacji rodzinnej osoby zainteresowanej. W 2025 r. z usług opiekuńczych świadczonych przez Ośrodek skorzystało 11 osób. Za świadczone usługi odpłatność ponosiło 6 osób, 5 osób było zwolnione z ponoszenia odpłatności zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Czeremcha w sprawie określania zasad przyznawania i odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze z powodu osiągniętego wieku (85 lat). Dochód z usług opiekuńczych w 2025r. wyniósł **4 332,50 zł**. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czeremsze były zatrudnione 4 opiekunki, z czego 3 na czas realizacji Projektu nr FEPD.08.04-IZ.00-0001/23, pt. „ Program teleopieki domowej-program wsparcia polityki senioralnej oraz osób z niepełnosprawnościami” w ramach Działania 8.4 Wzrost dostępności usług społecznych programu Fundusze Europejskie 2021-2027. W ramach projektu objęto wsparciem 13 osób.

Dodatki mieszkaniowe

Dodatki mieszkaniowe, z tej formy pomocy skorzystało 10 rodzin, dodatków 96 na kwotę **28 050,99 zł**.

Praca socjalna

Głównym zadaniem pracowników socjalnych w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej, która dotyczy każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc do

Ośrodka. Obecnie każdy dzień przynosi nowe wyzwanie, ciągle wzrasta liczba osób i rodzin, które na swej drodze napotykają różnorodne problemy. Rozwiązanie problemów tej grupy osób wymaga dużego zaangażowania, fachowości i współdziałania z różnymi instytucjami, organizacjami oraz stałego kontaktu z rodzinami. W związku z powyższym, tutejszy Ośrodek w 2025 roku poza przyznawaniem i wypłacaniem zasiłków pieniężnych oraz pomocy rzeczowej udzielał szeroko rozumianej pomocy w postaci pracy socjalnej oraz poradnictwa, zmierzających do poprawienia sytuacji osób i rodzin zamieszkałych na terenie gminy. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian.

Pozostałe formy pomocy niepieniężnej udzielanej mieszkańcom Gminy w 2025 roku:

➤ wydano 9 decyzji przyznających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym 6 – na wniosek świadczeniobiorcy, a 3 – na wniosek oddziału wojewódzkiego NFZ.

➤ praca socjalna z 40 rodzinami (bez udzielania pomocy finansowej). Pomoc w formie pracy socjalnej należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i nie jest uzależniona od posiadanego przez osobę lub rodzinę dochodu. Działalność ta ma na celu ułatwienie funkcjonowania osób i rodzin oraz rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystywanie możliwości tkwiących w ludziach oraz zasobach lokalnej społeczności. W 2025 roku praca socjalna w środowiskach była świadczona m. in. w zakresie wspierania w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji (pomoc w wypełnianiu wniosków, informowanie o różnych uprawnieniach, pomoc w ustaleniu niepełnosprawności, kierowanie do odpowiednich instytucji i specjalistów, np. psychologa, terapeuty, doradcy zawodowego czy organizacji pomocowych, współpraca z innymi instytucjami, takimi jak szkoły, sądy, policja, placówki ochrony zdrowia czy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie), poradnictwa wychowawczego, rodzinnego i zawodowego, interwencji kryzysowej.

Świadczenia rodzinne

Od dnia 1 maja 2004 r. świadczenia rodzinne są zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, realizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze w całości finansowanym z budżetu państwa. Prawo do świadczeń rodzinnych określone jest ustawą z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Świadczenia rodzinne przysługują rodzinom, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674 zł, lub gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności dochód na osobę nie przekracza kwoty 764 zł.

Świadczenia rodzinne obejmują zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.

Ogółem w 2025 roku wypłacono świadczenia rodzinne wraz z przysługującymi dodatkami na kwotę **1 112 033,88 zł** dla **93** rodzin, w tym:

1. Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami dla **23** rodzin.
2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka dla **4** rodzin. Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości 1 000,00 zł na jedno dziecko.
3. Świadczenie rodzicielskie na kwotę **35 160,40 zł** dla **4** rodziny. Wypłacono 38 świadczeń. Świadczenia rodzicielskie przysługują tym osobom, które nie nabyli prawa do zasiłku macierzyńskiego. Kwota świadczenia rodzicielskiego wynosi 1000 zł.

4. Składka na ubezpieczenie społeczne opłacana była **10** osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna, świadczeń na kwotę 114 204,90 zł w tym 111 739,90 zł ZUS i 2 465,000 KRUS.
5. Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana była **12** osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne oraz zasiłek dla opiekuna, świadczeń **265** na kwotę **37 134,63 zł**.
6. Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w tym domu. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. W 2025 r. z terenu naszej gminy przebywały **3** osoby w Domu Pomocy Społecznej. W związku z umieszczeniem w/w osób Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze poniósł koszty dofinansowania do pobytu w łącznej kwocie – **227 159 zł**.

W roku 2025 Gmina Czeremcha współfinansowała pobyt trójki dzieci w pieczy zastępczej, ponosząc wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 50%, a także trójki dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka w Hajnówce ponosząc wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 30%. W roku 2025 wydatkowano **52 189,85 zł**.

Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2025 roku, pobierało 7 rodzin. Świadczenia te przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, ale nie wyższej niż 500 zł miesięcznie, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1 209,00 zł. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 1 209,00 zł, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego danej osobie uprawnionej jest niższa niż 100,00 zł świadczenie to nie przysługuje. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów od rodzica, na podstawie tytułu wykonawczego zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika okazała się bezskuteczna w okresie ostatnich dwóch miesięcy. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej, do ukończenia przez nią 18 roku życia, a w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności — bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej;
- zawarła związek małżeński.

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się do przyjęcia wniosku i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela, należności w wysokości świadczeń

wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, podejmuje w związku z realizacją wypłaty świadczeń alimentacyjnych następujące działania:

- jako organ właściwy wierzyciela, wzywa dłużników alimentacyjnych mieszkających na terenie gminy do stawienia się w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego oraz odebrania od niego oświadczenia majątkowego;
- zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy;
- informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- przekazuje powiatowemu urzędowi pracy informacje o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego, lub ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego; ➤ wszczyna postępowania dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- wydaje decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, oraz decyzje uchylające decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- składa wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny;
- jako organ właściwy dłużnika, przekazuje komornikowi sądowemu informacje uzyskane z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji;
- jako organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego;
- przekazuje informacje dotyczące zobowiązań alimentacyjnych dłużników do biura informacji gospodarczej jeżeli zadłużenie powstało za okres dłuższy niż 6 miesięcy;
- w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, oraz podejmowania innych działań zgodnie z ustawą, Ośrodek składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 §1 ustawy Kodeks Karny, oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Na podstawie ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych zostało przeprowadzono 8 wywiadów alimentacyjnych. Od stycznia do grudnia 2025 r. wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 7 rodzin, 147 świadczeń na łączną kwotę: **37 867,77 zł.**

Kwoty zwrócone przez dłużników ogółem: 19 325,72 zł z tego:

- przekazane na dochody budżetu państwa: 14 829,61 zł
- przekazane na dochody własne gminy wierzyciela: 4 496,11 zł. Dłużnicy alimentacyjni w gminie Czeremcha na dzień 31.12.2025 r. to 8 osób.

Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych, który przysługuje rodzinom od 16 czerwca 2014 r., niezależnie od dochodu. Karta Dużej Rodziny przeznaczona dla wszystkich rodziców oraz małżonków rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, a także dzieci z tych rodzin w wieku do 18.

roku życia lub do 25. roku życia w przypadku osób uczących się w szkole lub szkole wyższej. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, natomiast dzieci mogą korzystać do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 roku życia. Osoby z niepełnosprawnością otrzymują kartę na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności. W 2025 r. wydano 23 karty tradycyjne i elektroniczne. Pokryto koszty związane z wydaniem karty w kwocie **229 zł**.

Zaświadczenia – Czyste powietrze

Na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska realizujemy zadanie polegające na prowadzeniu postępowań oraz wydawaniu zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. Wydano 12 zaświadczeń.

Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które korzystają jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej. W 2025 roku po zawarciu Porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Hajnówce zorganizowano prace społecznie użyteczne w ilości 40 godzin msc/osoba, wykonane przez 6 osób w okresie kwiecień-wrzesień 2025 rok. Wynagrodzenie za wykonywanie prac społecznie użytecznych wynosi 12,20 zł/h, na ten cel wydatkowano **15 921 zł**. Zgodnie z porozumieniem Starosta zrefundował ze środków Funduszu Pracy 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2021-2027 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym realizowanego Podprogramu 2023

W roku 2025 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2021-2027 realizowano w partnerstwie z CARITAS Diecezji Drohiczyńskiej.

„Pomoc żywnościowa może być przekazywana do osób spełniających kryteria kwalifikalności do statusu osoby najbardziej potrzebującej j.: osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art.7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 265% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 2 676,50 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 2 180,95 zł dla osoby w rodzinie”.

Pomocą żywnościową objęto 333 osoby, w tym 184 kobiet, 149 mężczyzn, 64 osoby w wieku poniżej 15 lat, 80 osoby powyżej 65 lat, 58 osób z niepełnosprawnością.

Realizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

W roku 2025 roku w ramach swej działalności Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej realizował działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028 w zakresie wdrożenia na terenie Gminy Czeremcha systemowych rozwiązań w zakresie ograniczenia rozmiarów zjawiska przemocy domowej poprzez:

- działania informacyjne i edukacyjne na temat zjawiska przemocy domowej prowadzone były przez funkcjonariuszy policji podczas spotkań z uczniami i rodzicami w szkołach, Kołach Gospodyń Wiejskich;
- działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową:

a) poradnictwo prowadzili pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze w ramach pracy socjalnej - podczas kontaktów indywidualnych z rodzicami.

Pracownicy socjalni prowadzą poradnictwo z zakresu stosowanych metod wychowawczych, sposobów rozmowy z dzieckiem, co robić aby zachęcić dziecko do współdziałania,

b) poradnictwo prowadzili również wychowawcy Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Czeremsze podczas spotkań z rodzicami (wywiadówki) są przedstawiane informacje dot. problemów przemocy domowej, rozdawane ulotki informacyjne w tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podczas indywidualnych kontaktów z rodzicami pedagodzy i nauczyciele prowadzą pogadanki dot. właściwych metod wychowawczych, jak radzić sobie z agresją, jak rozmawiać z dzieckiem, itp.

c) psycholog szkolny podczas spotkań indywidualnych oraz warsztatów dla rodziców prowadził rozmowy motywujące, wspierające dotyczące radzenia sobie z trudnymi sytuacjami i stresem.

- Działania mające na celu zwiększenie możliwości dostępu do pomocy dla osób doznających przemocy domowej - praca członków grup diagnostyczno - pomocowych w zakresie diagnozy konkretnego przypadku, pomocy prawnej, psychologicznej, terapeutycznej – w zależności od potrzeb.

- Współpraca z placówkami ochrony zdrowia, oświaty oraz Policją w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

- Zespół Interdyscyplinarny w Czeremsze przystąpił do ogólnopolskiej kampanii Dzieciństwo bez Przemocy.

W ramach ZI powoływane były grupy diagnostyczno-pomocowe, których skład uzależniony jest od rodzaju zdiagnozowanej przemocy, potrzeb i problemów ofiar przemocy domowej. Głównym zadaniem Grup jest praca z rodziną w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji w jakiej się znalazła, opracowanie wspólnie z rodziną planu pracy, monitorowanie sytuacji w rodzinie. W 2025 r. Zespół Interdyscyplinarny powołał 52 grupy diagnostyczno-pomocowych w tym 17 w rozszerzonym składzie. Odbędzie się 25 spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego: 6 – stacjonarnie, 19 - zdalnie

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2026

Potrzeby finansowe na realizację zadań wynikających z ustaw zostały ujęte w planach finansowych i przyjęte do realizacji w budżecie gminy. Do najważniejszych potrzeb w zakresie pomocy społecznej należy dodatkowo zaliczyć:

- pozyskanie i utrzymanie stałego poziomu zatrudnienia pracowników socjalnych, w celu spełnienia wymogów określonych w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej

- poszerzanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i starszych,

- poszerzanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

- podjęcie działań w celu realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej, tj. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Pracownicy tutejszego Ośrodka dbają o tworzenie coraz lepszego wizerunku pomocy społecznej, jako instytucji efektywnej, nowoczesnej i skutecznej. Starają się, aby wsparcie do potrzebujących kierowane było sprawnie i w taki sposób, by osoby w trudnej życiowej sytuacji, pozostawały w systemie pomocy jak najkrócej. Pracownicy stykają się coraz częściej z bardzo trudnymi przypadkami, wymagającymi pomocy od zaraz (są to sytuacje dotyczące, osób starszych, chorych, osób doznających przemocy domowej). Ciągły proces starzenia się społeczeństwa wskazuje na konieczność zapewnienia opieki osobom starszym, które są jej pozbawione ze strony rodziny lub gdy rodzina sama nie jest w stanie zapewnić jej w wymaganym zakresie lub formie. Zapewnienie w budżecie środków na

funkcjonowanie Ośrodka w tym na wynagrodzenia dla pracowników. Pracownicy GOPS w Czeremsze, nie tylko ze względu na charakter pracy, ale przede wszystkim ze względu na zwiększone uprawnienia do samodzielnego pobierania dokumentacji, mają coraz więcej obowiązków, jak i większy zakres odpowiedzialności. Zwiększanie zakresu zadań, jakie realizuje Ośrodek przyczynia się również do zwiększania obowiązków dla wszystkich pracowników .

Podsumowanie

Głównym celem Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując przy tym własne uprawnienia, zasoby i możliwości. W wyniku dokonujących się zmian gospodarczych oraz zmian w przepisach prawnych, zmienia się również struktura klientów pomocy społecznej, ich oczekiwania i potrzeby, z których wynika, iż pomoc finansowa choć nadal ważna - nie może stanowić jedynej formy wsparcia. Działania muszą być wielokierunkowe, zabezpieczające nie tylko sferę materialną, ale przede wszystkim mają działać aktywizująco i integrująco na lokalną społeczność. Podsumowując rok 2025 należy zaznaczyć, iż Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze, prócz wszystkich bieżących realizował wiele dodatkowych zadań. Realizacja dodatkowych zadań nałożyła dla wszystkich pracowników dodatkowe obowiązki. Wsparciem objęto ponad 211 osób.

Rok 2026 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów, a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym problemom.

W okresie sprawozdawczym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeremsze realizował zadania wynikające z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podejmowane działania koncentrowały się na wsparciu rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, wspieraniu osób starszych, niepełnosprawnych oraz rodzin z dziećmi. Realizacja strategii odbywała się poprzez świadczenie pomocy społecznej, pracę socjalną, działania profilaktyczne oraz współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz mieszkańców gminy. W ramach monitorowania realizacji strategii prowadzono analizę występujących problemów społecznych oraz ocenę skuteczności podejmowanych działań. Realizowane przedsięwzięcia były zgodne z założonymi celami strategicznymi i przyczyniały się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ograniczania skutków problemów społecznych na terenie gminy.

Pomoc społeczna nie jest w stanie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia samorządu terytorialnego, instytucji publicznych (sądy, policja, ochrona zdrowia, oświata), organizacji pozarządowych, itp. Tylko stała i systematyczna współpraca między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej. Bardzo ważna jest realizacja planowanych wydatków, ale również i realizacja inwestycji społecznych, a polityka osłonowa powinna przechodzić w politykę aktywizacyjną. Sektor publiczny w tym GOPS w Czeremsze pełni rolę koordynatora, jak i organizatora usług, dlatego też staramy się, aby nasze działania odpowiadały potrzebom jakie diagnozujemy przy wykonywaniu codziennej pracy.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeremsze
Irena Paszkowska